

měrně oddělily, nepěstují příliš návaznost, spíše zdůrazňují inovace, nový vývoj a vývojovou přetřžitost, tedy jako by ve svých oborech začaly psát rok nula. Pravděpodobně v přírodních a technických vědách je to jiné, tam již nelze přímo navazovat na minulé, dnes naimnoze překonané objevy, zůstává to jen součástí dějin oboru, tedy jistě piety. Podle mého názoru v případě sociálních a humanitních věd, tedy i věd filologických, zůstává každý obsah do nich vložený „k vyzvednutí“ i v budoucnosti, každé pojetí, každý názor či reflexe má svou potenciální hodnotu (M. Bachtin), kterou časem neztrácí a kterou může nově „navštívit“ třeba až budoucnost a nové okolnosti. Platí to i o díle Jiří Krystýnka.

I. POSPÍŠIL

Za prof. MUDr. Maxem Dluhošem, DrSc. 1916 – 1994

Profesor Dluhoš se narodil 6. listopadu 1916 v Ostravě, letos by se dožil 95 let. V Ostravě prožil svá mladá léta, zde vystudoval klasické gymnázium. V roce 1937 maturoval a zapsal první zimní semestr Lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně. Až do násilného přerušení studia uzavřením vysokých škol za okupace v roce 1939 pracoval jako demonstrátor u prof. Floriána na Ústavu histologie a embryologie. Z této doby si odnesl výbornou znalost histologie a histologické techniky.

Po uzavření vysokých škol za okupace pracoval na různých odděleních v nemocnicích a ve zdravotnických zařízeních v Ostravě. Koncem války byl totálně nasazen na práci v okolí Ostravy. Po válce v nejkratším možném termínu dostudoval Lékařskou fakultu Masarykovy univerzity v Brně a v roce 1946 promoval. Stal se poté ihned asistentem Patologicko-anatomického ústavu Lékařské fakulty ve Fakultní nemocnici U Sv. Anny, jeho učitelem byl profesor MUDr. Václav Neumann. V roce 1948 odjel na roční studijní pobyt do Norska a pracoval do konce roku 1949 u prof. Kreyberga v Oslo. Výsledkem této cesty jsou publikace zabývající se histogenezí nesidiomu. Po svém návratu z Norska se prof. Dluhoš

věnoval především problematice infekčních chorob, také jeho habilitační práce řešila patomorfologii ve své době mimořádně aktuální problematiky dětských respiračních infekcí, především hemofilových. Habilitován byl v roce 1952.

V této době vyhověl prof. Dluhoš přání svého učitele prof. Neumanna a zaměřil se tematicky více k problematice patologie dětského věku. Spolupracoval s prof. Teyschlem a dalšími pediatry a začal připravovat sebe a později i kolem sebe shromážděné asistenty k vybudování II. patologicko-anatomického ústavu, který by se zabýval specializovaně navíc patologií dětského věku. Byla to doba této problematiky nakloněná a vhodná. Tehdy byla postavena nová Krajská dětská nemocnice a byla představa, že v průběhu další výstavby Dětské nemocnice v Brně – Černých Polích

bude vybudován ve velmi krátké době II. patologicko-anatomický ústav.

Toto úsilí se podařilo uskutečnit ale až po dalších 15 letech. Bylo nutno překonávat nesčíslné překážky, nicméně cílevědomě úsilí prof. Dluhoše došlo posléze svého cíle. II. patologicko-anatomický ústav byl otevřen v roce 1967 jako ústav zcela moderně koncipovaný, schopný řešit problematiku bioptickou, nekroptickou, cytodiagnostickou a experimen-

tální za použití všech tehdy moderních metodik histochemických, imunohistochemických, elektronově mikroskopických a imunofluorescenčních. Byly vykryty prakticky všechny problematiky z oblasti obecné i speciální patologie, jako je problematika onkopatologická, neuropatologická, kardiologická, bronchopneumologická, gastroenterologická, hepatologická, pankreatická, nefrologická, myopatologická, dermatopatologická, osteopatologická a hematopatologická.

Prof. Dluhoš kromě prací zabývajících se patomorfologií dospělého a dětského věku a kromě prací s tematikou onkologickou se nevyhýbal ani pracím experimentálním. Dokladem toho jsou jeho publikace z oblasti regenerace – reparace, zabývající se hojením ran

a jejich ovlivňováním v různých orgánech. Soubor těchto prací byl jeho prací doktorskou, kterou obhájil v roce 1965.

V roce 1960 byl jmenován řádným profesorem patologické anatomie. Od roku 1953 byl členem Vědecké rady Lékařské fakulty i Vědecké rady Masarykovy univerzity v Brně, později byl vedoucím II. katedry patologické anatomie a byl dvakrát proděkanem Lékařské fakulty.

Prof. Dluhoš publikoval celkem 94 vědeckých prací. Šlo o práce původní i kasaistické z nejrůznějších oblastí obecné a speciální patologie. Velká část prací je věnována problematice pediatriké a je zaměřena především na patologii infekčních chorob a na problematiku onkopatologickou. Dále prof. Dluhoš partici-

Redakci Universitas došlo

pokračování ze str. 13

Marek Pavlík, **Zdravotní politika z pohledu vlády – analýza implementačního deficitu**. Masarykova univerzita Brno, 2010

Radek Pelánek, **Modelování a simulace komplexních systémů**. Jak lépe porozumět světu. Masarykova univerzita Brno, 2011

Právo na soukromí. Vojtěch Šimíček (ed.). Masarykova univerzita Brno, 2011

Radovan Rybář a kol. **Dvě desetiletí politostopadového vývoje ve společnosti a společenských vědách**. Masarykova univerzita Brno, 2010

Markéta Řežuchová, **Fenomén Public-Private Partnerships a poskytování veřejných služeb**. Masarykova univerzita Brno, 2010

Sborník příspěvků. **Workshop: Rostlinné biotechnologie**. Současné trendy ve výuce a výzkumu. Editori: Miloš Barták, Josef Hájek, Jaroslava Dubová. Masarykova univerzita Brno, 2010

Sborník z Brněnského indoeuropeistického kolokvia **Indoevropská fonologie a morfologie**. Editor: Lenka Dočkalová. Masarykova univerzita Brno, 2010

Program a sborník konference **OVZDUŠÍ 2009**. Brno, 26. - 29. dubna 2009. Masarykova univerzita Brno, 2009

VIII. Studentská konference s biologickou, ekologickou a geologickou tematikou. Ročník 2010/2011. Masarykova univerzita Brno, 2011

Sborník příspěvků z pracovního semináře. **Nové přístupy v přípravě budoucích učitelů na rozvíjení klíčových kompetencí žáků**. Oldřich Šimoník (ed.). Masarykova univerzita Brno, 2010. CD

Sborník prací Filozofické fakulty Brněnské univerzity, řada psychologická **Annales Psychologiči**, P 14. Masarykova univerzita Brno, 2010

Petr Stehlík, **Aspectos problemáticos de la prefijación en español**. Masarykova univerzita Brno, 2011

Škola zdraví 21. **Podněty pro implementaci výchovy ke zdraví do školních vzdělávacích programů**. Leona Mužíková. Masarykova univerzita Brno, 2010

Škola zdraví 21. **Zdravotně znevýhodněná rodina aneb klopýtání životem**. Jana Veselá. Masarykova univerzita Brno, 2010

Škola zdraví 21. **Zdravotně orientovaná zdatnost dětí mladšího školního věku**. Analýza vybraných ukazatelů. Jaroslav Vrba. Masarykova univerzita Brno, 2010

Škola zdraví 21. **Škola, pohyb a zdraví**. Výzkumné výsledky a projekty. Vladislav

pokračování na str. 102 →

poval na monografických publikacích, spolupracoval mimo jiné na dvou vydáních souborné *Patologie obecné a speciální* třídilné; zpravaocel zde patologii smyslů.

Nebyla by podána celá charakteristika prof. Dluhoše, kdyby nebyl zdůrazněn jeho obzvláště přátelský vztah ke studentům a k jeho spolupracovníkům. Medické přednášky byly bohatě navštěvovány nejen pro poutavý a názorný výklad problematiky patologicko-anatomické, nýbrž i pro moudré, hluboko-humanitní myšlenky pro mladé posluchače tolik přitažlivé, pravdivé a ve své době mimořádně odvážně proslovené. Nezapomínejme, že šlo o vládu jedné strany a jedné ideologie; jakákoli kritická vyjádření byla okamžitě sankcionována. Další zásluha prof. Dluhoše je v neposlední řadě v jeho nezištném předávání medicínských znalostí celým generacím mladších spolupracovníků. Jeho ústav poskytoval vždy možnost realizace v problematikách či metodikách s přihlédnutím k možnostem, zájmu i chuti jednotlivých spolupracovníků. Řadu svých žáků, jimž dal základ odborného vzdělání, připravil pro další graduování a pro vykonávání akademických funkcí.

Nelze nezmínit a neocenit osobní příklad prof. Dluhoše v čestném a poctivém jednání a v neobyčejně vyvinutém smyslu pro spravedlnost. Prof. Dluhoš vytvořil na „svém a našem“ ústavu jakousi enklávu demokracie se sociální a humanitní filozofií, citliví s lidským utrpením a lidskou bolestí, současně ale i s optimismem a vírou v lepší věci budoucí, ve společnost dokonalejší, spravedlivější a charakternější. Ovlivnil tak své spolupracovníky a vtiskl jim pečeť tolerance a vzájemné úcty. Vytvořil prostředí, v němž vždy byla především ceněna odbornost, pracovitost, slušnost a ohleduplnost.

V roce 1981 byl prof. Dluhoš ve svých 64 letech předčasně penzionován pro svůj nekonformní postoj k tzv. normalizaci v sedmdesátých a osmdesátých letech. Docházel pak na svůj ústav ještě několik let, aby se se svými spolupracovníky podělil o své názory na děje medicínské, politické, obecně filosofické i náboženské.

7. prosince 1994 se životní pouť prof. MUDr. Maxe Dluhoše, DrSc., emeritního přednosty II. patologicko-anatomického ústavu Lékařské fakulty Masarykovy University

ve Fakultní dětské nemocnici v Brně – Černých Polích, po dlouhém vyčerpávajícím onemocnění uzavřela.

Při posledním rozloučení zazněly nesmrtelné verše maximí poetae Romani, Quinti Horatii Flacci, které jsme kdysi prof. Dluhošovi dedikovali.

Iustum et tenacem propositi virum
Non civium ardor prava iubentium
Non voluit instantis tyranni
Mente quatit solida neque Auster

Dux inquieti turbidus Hadriae
Nec fulminantis magna manus Iovis:
Si fractus illabatur orbis
Impavidum ferient ruinae

Ani vášeň občanů poroučejících špatnosti
Ani tvář utlačujícího tyrana
Ani Auster bouřlivý vítr neklidné Hadrie
Ani blesky metající ruka Jovova

Neotřásá myslí muže, který je mužem
Pevného stanoviska a zásady:
I kdyby se do záhuby zřítíl svět
Pak trosky jej zahubí neochvějného

Život a životní dílo prof. Dluhoše pokračuje v Ústavu patologie LF MU, přesídleném do nově vybudovaných prostor ve Fakultní nemocnici Brno, v Bohunicích. Je pro nás výzvou, abychom jeho odborný, vědecký, pedagogický a humanitní odkaz pěstovali a dále rozvíjeli.

B. HABANEK

Doc. MUDr. Miroslav Ševela, CSc. (1. 7. 1921 – 24. 3. 1965)

Pedagog a významný vědecký pracovník Biochemického ústavu Lékařské fakulty MU.

Ve svém krátkém životě unikl totálnímu nasazení za války (ročník 21), ale nepodařilo se mu už uniknout leukemii, které podlehl v nedožitéch 44 letech.

Od doby, kdy jsme jej ztratili, uplynula doba delší, než byl jeho život. Přesto si ještě někteří zřetelně vybavujeme jeho nepřilíš vyso-